

عربستان در مواجهه با حوثی‌ها به دیپلماسی و شرکای نظامی متوسل شد؛

تغییر محاسبه ریاض در میدان جنگ

رامین پرتو

تحولات اخیر جنگ یمن نشان می‌دهد عربستان سعودی در برابر مر حله‌ای متفاوت از این منازعه قرار گرفته‌است؛مر حله‌ای که در آن افزایش توان میدانی انصارالله، اهمیت باب‌المندب و سواحل غربی یمن، فشار بر زیرساخت‌های سعودی و تردید درباره میزان مداخله مستقیم امریکار یاض را به سمت ترکیبی از فشار نظامی، تقویت ائتلاف‌های دفاعی و تلاش برای گشودن مسیر مذاکره سوق داده است. گزارش‌های اخیر نیز از پیشروی نیروهای انصارالله در مناطق راهبردی و افزایش فشار بر عربستان حکایت دارد؛ تحولی که به‌نوشته رويترز، ضعف و فروپاشی بخشی از نیروهای همسوار یاض را آشکار کرده‌است.

ریاض در دوراهی جنگ و مذاکره با انصارالله

دلیل همزمانی درخواست کمک عربستان از پاکستان و اسرائیل با تلاش برای مذاکره با انصارالله را باید در تغییر ماهیت تهدید جست‌وجو کرد. ریاض اکنون تنها با یک گروه مسلح در داخل یمن مواجه نیست؛ بلکه با مجموعه‌ای از تهدیدهای موشکی، پهنادهی، اطلاعاتی و دریایی روبه‌رو است که می‌تواند امنیت مرزها، تأسیسات انرژی و مسیرهای صادراتی این کشور را تحت تأثیر قرار دهد. اهمیت باب‌المندب نیز این مسئله را از سطح یک مناقشه مرزی فراتر برده

دلیل همزمانی در خواست کمک عربستان از پاکستان و اسرائیل با تلاش برای مذاکره با انصارالله را باید در تغییر ماهیت تهدید جست‌وجو کرد، چراکه ریاض اکنون با یک گروه مسلح در داخل یمن مواجه نیست، بلکه با مجموعه‌ای از تهدیدهای موشکی، پهنادهی، اطلاعاتی و دریایی روبه‌رو است که می‌تواند امنیت و اقتصاد آنرا تهدید کند

و به موضوعی مرتبط با تجارت و امنیت انرژی تبدیل کرده است و گزارش‌های اخیر از آسیب‌پذیری مسیرهای انرژی و نگرانی درباره امنیت کشتیرانی در منطقه حکایت دارند.

در چنین شرایطی، پاکستان برای عربستان صرفاً یک شریک نظامی نیست؛ بلکه بخشی از معماری بازدارندگی ریاض محسوب می‌شود. عربستان، پاکستان و ترکیه که در اوت ۲۰۲۶ توافق دفاعی مشترکی امضا کردند که بر اساس اعلام رسمی، حمله مسلحانه به یکی از سه کشور را حمله به همه تلقی می‌کند؛ هر چند جزئیات تعهدات عملیاتی این توافق همچنان روشن نیست. در عین حال، اسلام‌آباد در پی

تشدید حملات انصارالله اعلام کرده که به تعهدات خود در قبال عربستان پایبند است، اما وزارت خارجه پاکستان تصریح کرده که در چار چوب این توافق، در آن مقطع هیچ اقدام نظامی مشخصی مورد بحث قرار نگرفته‌است. بنابراین، اتکای ریاض به پاکستان را می‌توان تلاشی برای افزایش هزینه‌هر گونه حمله به عربستان و ایجاد یک لایه بازدارندگی دانست، نه الزام‌ناشانه تصمیم قطعی اسلام‌آباد برای ورود مستقیم به جنگ یمن. پاکستان نیز همزمان تلاش دارد نقش دیپلماتیک خود را حفظ کند و از تبدیل بحران یمن به جنگی فراگیر در منطقه جلوگیری شود.

در مورد اسرائیل، موضوع متفاوت است. آنچه در

گزارش‌های رسانه‌ای درباره همکاری اطلاعاتی و امنیتی ریاض و تل‌آویو مطرح شده، بیش از آنکه به معنای ورود مستقیم اسرائیل به جنگ باشد، ناظر بر ارزش اطلاعات، شناسایی اهداف، رصد تحرکات انصارالله و تقویت سامانه‌های هشدار زودهنگام است.

چنین همکاری برای عربستان اهمیت دارد، چراکه یکی از مشکلات اصلی این کشور در جنگ یمن، صرفاً

قدرت آتش نبوده؛ بلکه شناخت دقیق محیط عملیاتی و توان شبکه‌های محلی رقیب‌است.

چرا عربستان به مذاکره فکر می‌کند؟

در این راستا پیشنهاد آتش‌بس و مذاکره را باید در

همین چار چوب تحلیل کرد. بر اساس گزارش‌های منطقه‌ای، ریاض از طریق میانجی‌گری عمان به دنبال ایجاد یک وقفه نظامی و سپس گفت‌وگو با انصارالله بوده است. چنین رویکردی در صورت صحت، به معنای کنار گذاشتن ابزار نظامی نیست؛ بلکه نشان می‌دهد هزینه ادامه جنگ برای عربستان افزایش یافته و مذاکره می‌تواند به ابزاری برای مدیریت این هزینه تبدیل شود.

در مقابل انصارالله، خواهان راه‌حلی جامع‌تر شامل رفع محاصره، خروج نیروهای سعودی و جبران خسارت‌های جنگ است و با تبدیل مسئله به گفت‌وگوی داخلی یعنی مخالفت دارد. بنابراین شکاف اصلی تنها بر سر «آتش‌بس» نیست؛ بلکه درباره ترتیب مسائل، طرف‌های مذاکره و آینده نقش عربستان در یمن است.

موضع امریکانیز در این میان اهمیت ویژه‌ای دارد. تجربه سال‌های گذشته نشان داده‌واشنگتن حاضر نیست لزوماً هر بار که عربستان در یمن تحت فشار قرار می‌گیرد، مستقیماً وارد جنگ شود. در سال ۲۰۲۵ نیز امریکا پس از مذاکرات غیرمستقیم با انصارالله و میانجی‌گری عمان به آتش‌بس رسید و در انموقع رويترز گزارش داده‌بود که اطلاعات امریکا از آمادگی حوثی‌ها برای یافتن راه خروج از درگیری، به‌شکل‌گیری سریع‌مسیر دیپلماتیک کمک کرد.

این سابقه نشان می‌دهد واشنگتن میان حفاظت از منافع امنیتی خود، حفظ روابط با ریاض و جلوگیری از گسترش جنگ تمایز قائل است. در وضعیت کنونی نیز گزارش‌ها از ادامه حمایت اطلاعاتی امریکا از عربستان، همراه با احتیاط در ورود مستقیم به جنگ حکایت دارد. بنابراین از نگاه واشنگتن، مذاکره با انصارالله الزاماً شکست عربستان محسوب نمی‌شود؛ بلکه می‌تواند راهی برای کاهش تهدید علیه کشتیرانی انرژی و نیروهای آمریکایی در منطقه باشد.

نقش پاکستان، اسرائیل و آمریکا

محدودیت اصلی عربستان این است که برتری تسلیحاتی الزامی به برتری سیاسی و میدانی در یمن تبدیل نمی‌شود. جنگ یمن نشان داده‌است که خرید جنگنده، سامانه پدافندی و مهمات پیشرفته بدون شبکه اطلاعاتی مؤثر، نیروهای زمینی منسجم و راهبر دسیاسی قابل اجرا نمی‌تواند به نتایجی نتیجه جنگ را تعیین کند. حتی فروش احتمالی ۴۸ فروند جنگنده اف-۳۵ به عربستان، که رويترز در سال ۲۰۲۵ از بررسی آن خبر داده‌بود، در بهترین حالت توان دفاعی و تهاجمی ریاض را افزایش می‌دهد و لزوماً مسئله سیاسی یمن را حل نمی‌کند.

پاکستان در این معادله می‌تواند بیشتر بر بازدارندگی، دفاع هوایی و میانجی‌گری سیاسی تمرکز کند و در مستقیم نیروهای پاکستانی به‌جنگ، علاوه بر هزینه‌های نظامی، خطر گسترش درگیری و پیچیده‌تر شدن روابط اسلام‌آباد با دیگر بازیگران

خبر

عراق پرونده مناطق پرواز ممنوع را مختومه اعلام کرد

وزارت حمل‌ونقل عراق با صدور بیانیه‌ای رسمی، از «پایان یافتن پرونده مناطق پرواز ممنوع» در آسمان این کشور خبر داد. مدیر اداره ناوبری هوایی عراق در تشریح جزئیات این تصمیم اعلام کرد که مناطق هوایی نظامی که در گذشته در فهرست‌های رسمی طبقه‌بندی شده بودند، اکنون از وضعیت نظامی خارج شده و دیگر برای هیچ‌گونه عملیات نظامی مورد استفاده قرار نمی‌گیرند. وی افزود: تمامی مناطقی که در بخش غربی کشور، از شمال تا جنوب، رزرو شده‌بودند، به‌شور، از شمال تا جنوب، از راه‌های غیرنظامی به شرکت عمومی مدیریت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی تحویل داده شده‌اند. کریم بیان کرد: این پیشرفت مهم با هماهنگی کامل با دفتر فرمانده کل نیروهای مسلح و با

جنگ یمن نشان داد که خرید جنگنده، سامانه پدافندی و مهمات پیشرفته بدون شبکه اطلاعاتی مؤثر، نیروهای زمینی منسجم و راهبر دسیاسی قابل اجرا نمی‌تواند به نتایجی جنگ را تعیین کند و حتی فروش احتمالی ۴۸ فروند جنگنده اف-۳۵ به عربستان، در بهترین حالت توان دفاعی و تهاجمی ریاض را افزایش می‌دهد و لزوماً مسئله یمن را حل نمی‌کند

منطقه را افزایش می‌دهد. به همین دلیل، کمک به حفاظت از زیرساخت‌های سعودی و پشتیبانی دفاعی، از نظر عملی با نقش مستقیم در عملیات تهاجمی تفاوت دارد.

اسرائیل نیز در صورت ادامه همکاری، مزیت اصلی خود را در حوزه اطلاعات، شناسایی و دفاع هوایی دارد. اما هر چه این همکاری آشکارتر و عملیاتی‌تر شود، احتمال آنکه انصارالله اسرائیل را نیز بخشی از معادله جنگ تلقی کند افزایش می‌یابد. بنابراین همکاری اطلاعاتی می‌تواند توان دفاعی عربستان را افزایش دهد، اما همزمان ممکن است دامنه تهدیدهای

مقابل را گسترده‌تر کند. در نهایت، نقش تعیین‌کننده‌تر امریکادر ایجاد یک چار چوب مذاکره است. واشنگتن می‌تواند همزمان از امنیت عربستان، آزادی کشتیرانی و کاهش تهدیدهای موشکی و پهنادهی حمایت کند و از ریاض بخواهد که مسیر سیاسی را جدی‌تر دنبال کند. چنین رویکردی به جای تلاش برای دستیابی به پیروزی نظامی مطلق، بر کاهش تهدید، توقف حملات، رفع تدریجی محاصره، تضمین امنیت در ناوردی و ایجاد تر تیببت سیاسی درون یمنی متمرکز خواهد بود.

مشکل بنیادی عربستان در یمن نیز همین جاست، چرا که این جنگ صرفاً مسئله تجهیزات نظامی نیست. انصارالله در محیطی می‌جنگد که شناخت جغرافیا، شبکه‌های محلی، تجربه جنگ نامتقارن و توانایی تحمل هزینه‌های طولانی مدت، اهمیت فراوانی دارد. اما در مقابل، عربستان با وجود برخورداری از منابع مالی، فناوری نظامی و حمایت خارجی، نتوانسته این ظرفیت‌ها را به یک پیروزی سیاسی پایدار تبدیل کند. از این منظر، مذاکره در مقطع کنونی نه الزاماً نتیجه شکست نظامی کامل ریاض، بلکه واکنشی به افزایش هزینه‌های جنگ و کاهش کارآمدی راه‌حل صرفاً نظامی است. آینده بحران به میزان زیادی به بستگی دارد که ای طرف‌ها می‌توانند میان نیاز عربستان به امنیت، خواسته‌های انصارالله، منافع امریکادر دریای سرخ و ضرورت ایجاد یک سازوکار سیاسی یمنی توازن ایجاد کنند یا خیر.

جهان نما

خیز کره شمالی برای تقویت بازدارندگی هسته‌ای

کیم یو جونگ، خواهر رهبر کره شمالی و مدیر ارشد کمیته مرکزی حزب کارگران کره در بیانیه‌ای که خبرگزاری مرکزی کره شمالی (KCNA) آن را منتشر کرد، گفت: «اگر طرح‌های نظامی دشمنان به منزله نقض جدی منافع عالی دولت، حاکمیت نظامی و محیط امنیتی منطقه تلقی شود، نیروهای مسلح جمهوری دموکراتیک خلق کره بر اساس مفاد مربوط به مأموریت قانون اساسی خود، از تمامی ابزارهای ممکن استفاده خواهند کرد».

بر اساس این گزارش، کره جنوبی، آمریکا و ژاپن در بازه زمانی ۱۱ تا ۱۹ سپتامبر (۲۱ تا ۲۹ شهریور)، آزمایش مشترک نظامی «لبه آزادی» را در آب‌های بین‌المللی شرق و جنوب جزیره ججو کره جنوبی برگزار کردند. همچنین آمریکا و کره جنوبی آزمایش دو جانبه «سپر آزادی اولچی» را در تاریخ ۱۷ تا ۲۱ اوت (۲۶ تا ۳۰ مرداد) در شبه جزیره کره اجرا کردند.

کره شمالی از دیرباز آزمایش‌های مشترک ستول و واشنگتن را تمرینی برای جنگ علیه پیونگ‌یانگ دانسته و محکوم کرده است، در حالی که کره جنوبی و امریکادعا دارند این آزمایش‌ها ماهیت تدافعی دارند.

خواهر رهبر کره شمالی همچنین با اشاره به بی‌ثباتی ناشی از آزمایش‌های نظامی آمریکا، ژاپن و کره جنوبی در نزدیکی شبه جزیره کره، بر اهمیت ارتقای توان دفاعی کشورش تأکید کرد.

کیم یو جونگ در بیانیه گفت: «این آزمایش‌ها درستی و مبایا علمی سیستم دفاعی جمهوری دموکراتیک خلق کره را تأیید و ضرورت ارتقای بی‌وقفه توان دفاعی کشور مارا برجسته می‌کند.»

خواهر رهبر کره شمالی مجمع عمومی ژانسی بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) را که درباره خلع سلاح هسته‌ای این کشور بحث و گفت‌وگو کرده بود، محکوم و اعلام کرد که موضع این کشور به عنوان یک کشور دارنده سلاح هسته‌ای «مطلق» است.

این فرد با نقوذ خانواده رهبر کره شمالی کیم چونگ اون، با اشاره به درخواست‌های مطرح‌شده برای خلع سلاح هسته‌ای در هفتادمین نشست عادی کنفرانس عمومی ژانسی بین‌المللی انرژی اتمی در وین اتریش، این درخواست‌ها را «سخنان احمقانه تکراری» خواند.

وی عنوان کرد: «موضع جمهوری دموکراتیک خلق کره به عنوان یک کشور دارنده سلاح هسته‌ای مطلق است و با هیچ قبیل قابل برگشت نیست.»

مجمع عمومی ژانسی بین‌المللی انرژی اتمی نگرانی خود را نسبت به گسترش ظرفیت هسته‌ای کره شمالی ابراز کرد و از پیونگ‌یانگ خواست تا بر نامه تسلیحات هسته‌ای خود را به شکلی «کامل، قابل راستی آزمایی و برگشت‌ناپذیر» و در انطباق با معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) کنار بگذارد.

خواهر رهبر کره شمالی این درخواست‌ها را «تاماسرو و صداهای بی‌اهمیت، نه عجیب و نه جدید» خواند و رد کرد. وی گفت: «هر چقدر هم که ژانسی بین‌المللی انرژی اتمی و غرب با اصرار نشست‌های دوره‌ای برگزار کنند و بر اساس سناریوی از پیش تعیین‌شده درباره خلع سلاح هسته‌ای صحبت کنند، نمی‌توانند هیچ تأثیری بر اراده و توانایی جمهوری دموکراتیک خلق کره برای اتخاذ تمامی اقدامات لازم جهت دفاع از منافع عالی خود داشته باشند.»

کیم یو جونگ افزود: «واقعیتی که در آن موضع هسته‌ای جمهوری دموکراتیک خلق کره به صورت فیزیکی و قانونی به طور دائمی تثبیت شده است، حتی ذره‌ای قابل تغییر نیست.»

وی اضافه کرد: «هیچ کس و هیچ چیزی نمی‌تواند تغییرات حیاتی در قدرت و موضع جمهوری دموکراتیک خلق کره را معکوس کند و در آینده نیز آن جلوگیری کند.» در این راستا کیم کائگ-ایل، معاون وزیر دفاع کره شمالی که سیزدهمین مجمع «شانگان‌شان» یکن گفت: «جایگاه کره شمالی به عنوان یک کشور هسته‌ای که در قانون اساسی تثبیت شده، واقعیتی انکارناپذیر است؛ بنابراین، کشورهای متخاصمی که خصمانه‌ترین و بدخواهانه‌ترین نیت را نسبت به کشور مادر سر دارند، باید از اتهام‌زنی علیه سیاست مشروع دفاع از خود و همچنین رویاهای غیر واقع‌بینانه خود درباره خلع سلاح هسته‌ای دست بردارند.»

به نقل از خبرگزاری رسمی کره شمالی، این مقام ارشد وزارت دفاع کره شمالی همچنین افزود: «با افزایش سطح تهدیدات هسته‌ای از سوی نیروهای متخاصم و تشدید توطئه‌های خصمانه، پیونگ‌یانگ به‌طور مستمر نیروهای دفاع از خود را که قادر به بازدارندگی در برابر جنگ هسته‌ای هستند، توسعه داده و تقویت خواهد کرد.»

وی در ادامه خاطر نشان کرد که کره شمالی قصد دارد با تکیه بر اصل تأمین امنیت و حفظ صلح بر پایه نیروهای قدرتمند، «از صلح و ثبات در شبه جزیره کره و منطقه به‌طور مطمئن محافظت کند.»

چندی پیش از این اظهارات، وزارت دفاع کره شمالی (عصر چهارشنبه گذشته) با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد که پیونگ‌یانگ تصمیم واشنگتن و ستول برای تقویت سیستم بازدارندگی در برابر تهدیدات کره شمالی را یک چالش امنیتی حیاتی تلقی می‌کند. طبق گزارش خبرگزاری مرکزی کره شمالی، وزارت دفاع کره شمالی در ادامه تأکید کرد: چنین توافق‌نامه‌هایی میان آمریکا و کره جنوبی را اعلام آشکار و بیابروبی می‌دانیم. کره شمالی معتقد است که این توافق‌نامه‌ها پهنه‌ای برای استفاده احتمالی از سلاح‌های هسته‌ای و بیوشیمیایی علیه کره شمالی و نشان‌دهنده آمادگی برای جنگ هستند.

حاکم بر ایران عقب نشینی نخواهد کرد. پنجشنبه گذشته یک هیئت حقیقت‌یاب سازمان ملل در مورد ایران اعلام کرد که دلایل موجهی برای این باور وجود دارد که آمریکاملل ۲ حمله نظامی به یک مدرسه و یک مجموعه ورزشی در ایران در ماه فوریه بوده و اقدامات صحتا جنایت جنگی محسوب می‌شوند. یافته‌های گزارش جدید «هیئت مستقل بین‌المللی

وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد که رسماً از شورای حقوق بشر سازمان ملل خارج می‌شود. ایسن وزارتخانه مدعی شد که شورای حقوق بشر ترویج‌دهنده موضع‌گیری‌های ضد آمریکا بوده و در راستای خواسته‌های نظام‌های سرکوبگر فعالیت می‌کنند. وزارت خارجه آمریکا مدعی شد که واشنگتن از اقدامات ترامپ برای هدف قرار دادن منابع مالی نظام

خروج رسمی آمریکا از شورای حقوق بشر سازمان ملل

حقیقت‌یاب در مورد ایران» که قرار است به شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو ارائه شود، به بررسی عملکرد ایالات متحده در جریان تجاوز غیرقانونی نظامی به ایران (که در ماه فوریه آغاز شد) می‌پردازد. رويترز نوشت: کارشناسان سازمان ملل اعلام کردند که شواهد معتبری یافته‌اند که نشان می‌دهد نیروهای آمریکایی مسئول حمله به دبستان «شجره طوبه» در شهر میناب بوده‌اند؛ این هیئت نتیجه‌گیری کرد که این اقدام، یک حمله کور (بدون تفکیک اهداف نظامی و غیرنظامی) بوده که باعث مرگ غیرنظامیان و آسیب به زیرساخت‌های غیرنظامی شده و بر اساس حقوق بین‌الملل، مصداق جنایت جنگی است. خروج آمریکا از شورای حقوق بشر در شرایطی صورت می‌گیرد که این شورا در حال برگزاری شصت‌وسومین نشست عادی خود در ژنو است؛ نشست که از ۷ سپتامبر آغاز شده و قرار است تا ۱۷ اکتبر ادامه داشته باشد.

روزنامه فایننشال گزارش داد که دولت و احزاب مخالف ونزوئلا به توافقی برای انتقال ذخایر طلای بانک مرکزی این کشور به ارزش تقریبی چهار میلیارد دلار به بانک فدرال رزرو در نیویورک نزدیک شده‌اند. این ذخایر طلا در حال حاضر در بانک انگلستان نگهداری می‌شود. بر اساس توافق پیشنهادی، دولت موقت دلسی رور دیگر کنترل قانونی

ونزوئلا چهار میلیارد دلار طلا به آمریکا منتقل می‌کند

اعلام کرد تا زمانی که دستور جدیدی از سوی دادگاه انگلیس در خصوص اینکه چه کسی اختیار قانونی این حساب را دارد صادر نشود، نمی‌تواند اقدامی انجام دهد. خورخه رودریگز رئیس مجلس ملی ونزوئلا ماه گذشته اعلام کرد که این کشور در تلاش برای مقابله با تورم فراینده، در حال پیگیری بازپس‌گیری ذخایر طلای خود از بانک مرکزی انگلستان است. بانک مرکزی انگلستان سال‌هاست که حدود ۳۱ تن از ذخایر طلای ونزوئلا بلو که در لیل آن با عدم به رسمیت شناختن مشروعیت دولت نیکلاس ماسادور رئیس‌جمهور پیشین این کشور عنوان کرده است. خودداری بانک مرکزی انگلستان از آزادسازی این طلا به اوایل سال ۲۰۱۹ بازمی‌گردد؛ زمانی که دولت انگلیس هنگام با دهاها کشور دیگر، از خوان گویایدو رهبر وقت مخالفان ونزوئلا حمایت کرد.